

УДК 332.1

Намлієва Н.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і облікуМелітопольського інституту державного та муніципального управління
«Класичного приватного університету»

ПРИНЦИПОВІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

FUNDAMENTAL PRINCIPLES REGULATION OF INVESTMENT

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто основні принципи державного регулювання інноваційної діяльності залежно від напрямів державного впливу: створення умов, що стимулюють інвестиційну діяльність у державі та прямої участі в інвестиційній діяльності. Подано структуру принципів державного регулювання інвестиційної діяльності та наведено нормативно-правові основи регулювання інвестиційної діяльності. Здійснено систематизацію загальних (організаційних) та спеціальних принципів державного інвестиційного регулювання, виділено додаткові принципи державного інвестиційного регулювання. Запропоновано основні напрями сучасного інвестиційного регулювання та вироблення принципів регулювання на основі побудови нової інвестиційної політики держави.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна політика, інвестиційна діяльність, методи регулювання, нормативно-правова база.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены основные принципы государственного регулирования инновационной деятельности в зависимости от направлений государственного воздействия: создания условий, стимулирующих инвестиционную деятельность в государстве и прямого участия в инвестиционной деятельности. Подано структуру принципів державного регулювання інвестиційної діяльності та наведено нормативно-правові основи регулювання інвестиційної діяльності. Здійснено систематизацію загальних (організаційних) та спеціальних принципів державного інвестиційного регулювання, виділено додаткові принципи державного інвестиційного регулювання. Предложено основные направления современного инвестиционного регулирования и выработки принципів регулювання на основе построения новой инвестиционной политики государства.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная политика, инвестиционная деятельность, методы регулирования, нормативно-правовая база.

ANNOTATION

The article considers the main principles of state regulation of innovative activity, depending on the directions of the state impact: creation of enabling conditions for investment activities in the state and direct involvement in investment activities. Submitted structure principles of state regulation of investment activity and the present legal framework of regulation of investment activity. Made systematization general (organizational) and specific principles of public investment regulation, allocated additional principles of public investment regulation. The basic directions of modern investment regulation and the development of principles-based regulation of building a new investment policy.

Keywords: investments, investment policy, investment, control methods, legal framework.

Постановка проблеми. Стрімко зростаючі глобалізаційні світові процеси, державний курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію, інерційні тенденції зростання капітальних

укладень поставили перед державною владою України якісно нові завдання. Особливо гостро для української економіки стоїть сьогодні залучення іноземного капіталу у всі галузі народного господарства. Із метою стимулювання інвестиційної активності методи державного регулювання інвестиційної діяльності спрямовані на формування сприятливого середовища до реалізації інвестиційно-інноваційних проектів, розвиток та інтеграцію науково-дослідного й інвестиційного сектора та підприємств, покращення ресурсного та інфраструктурного забезпечення; науково-технічну та фінансову підтримку держави, ефективне нормативно-правове забезпечення тощо. При цьому ефективність застосування методів регулювання залежить від принципів (засадничих) основ їх вироблення та реалізації на практиці. Тому пошук оптимальних та збалансованих принципів державного регулювання інвестиційної діяльності виступає основною умовою ефективності та результативності усієї регулюючої системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання державного регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності досліджували такі провідні науковці: С. Абрамова [1], М. Денисенко [4], Ю. Капітанець [6], О. Кравчун [7], С. Кулешов [8], Н. Левченко [9], Я. Медвідь [11], В. Месечка [12], В. Загребельний [13], Л. Юзвович [21] та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз наукової літератури стосовно регулювання інвестиційної діяльності дає змогу встановити, що у своїх публікаціях вищезазначені науковці висвітлювали методологію державного регулювання, не акцентуючи увагу на основних принципах формування державної інвестиційної політики.

Мета статті полягає в узагальненні, систематизації та оптимізації принципів основ державного регулювання інвестиційної діяльності з метою досягнення максимальної ефективності регулювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У правовій науці державне регулювання – це здійснення державою комплексних заходів (організаційних, правових, економічних тощо) у сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших процесів із метою їх упоряд-

кування, встановлення загальних правил і норм суспільної поведінки, а також запобігання негативним явищам у суспільстві [13, с. 118].

Є. Кубко зазначає, що державне регулювання створює умови для діяльності суб'єктів та об'єктів управління в напрямі, який є бажаним для держави і за яким відбуватиметься розвиток системи управління в цілому. Саме тому, на його думку, державне регулювання не можливе без державного управління [2, с. 66].

На нашу думку, державне регулювання інвестиційної діяльності – це процес формування умов для оптимального залучення інвестицій; діяльність органів державної влади щодо вироблення державної інвестиційної політики, визначення та результативного застосування механізмів її реалізації.

Сьогодні законодавчо-правова база щодо державного регулювання інвестиційної діяльності нараховує більше ніж 100 різних нормативних документів (законів, указів, постанов, декретів, інструкцій тощо), серед них слід вказати на Закони України «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про лізинг», «Про інноваційну діяльність», «Про цінні папери та фондовий ринок», які створюють правову основу інвестування. Окремі положення цих законів є неоднозначними і суперечливими, а зміни і доповнення до цієї бази нерідко погіршують умови діяльності іноземних інвесторів. Незважаючи на значну кількість нормативних актів, недосконалість законодавства сьогодні є однією з основних причин, які гальмують розвиток інвестиційної діяльності [7, с. 327].

Термін «принцип» походить від латинського «principium», яке означає [20]: 1) центральне пояснення, особливість, що є основою створення або здійснення чого-небудь; 2) внутрішнє переконання, погляд на речі, які зумовлюють норми поведінки; 3) основа якого-небудь пристрою, приладу.

У структурі процесу державного регулювання інвестиційної діяльності, принципи займають провідне місце, оскільки на їх основі формуються засади інвестиційної політики, засоби, способи та прийоми досягнення її цілей (рис. 1).

При цьому способи державного регулювання інвестиційної діяльності – це дії, які дають можливість досягти певних результатів в інвестиційній політиці.

Засоби державного регулювання інвестиційної діяльності – це інструменти, за допомогою яких здійснюється вплив у державному регулюванні інвестиційної діяльності. За формами державного регулювання в межах яких застосовуються засоби, слід виділяти такі [7, с. 327]: засоби встановлення умов здійснення інвестиційної діяльності; засоби нагляду/контролю в інвестиційній сфері; гарантії прав та законних інтересів суб'єктів інвестиційної діяльності. Прийоми державного регулювання інвестиційної діяльності – складники форм реалізації принципів державного регулювання інвестиційної діяльності, які застосовуються у конкретній ситуації.

Ураховуючи значення принципів, вони повинні доповнювати дію економічних законів і закономірностей, розкривати притаманні їм сутнісні риси та постійно повторювані зв'язки між елементами системи. Основою фундаментального поєднання державного й ринкового механізму регулювання процесів відтворення економіки є принципи законності, відповідності динамічним умовам розвитку та конкретній соціально-економічній ситуації в країні, гармонізації економічних інтересів, економічної та екологічної доцільності, регіонального підходу, поступового згортання регуляторних функцій держави на користь ринкового механізму з урахуванням тенденцій на європейському й світовому ринках. Принципи мають бути каркасом при моделюванні конкретних елементів орга-

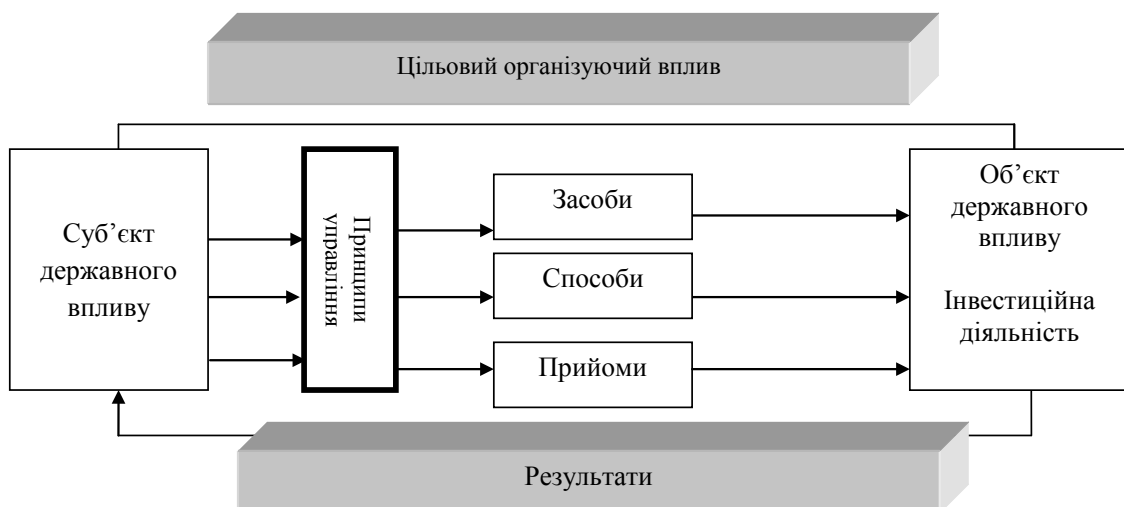

Рис. 1. Процес державного регулювання інвестиційної діяльності

Джерело: власне розроблення автора

нізаційно-економічного механізму державного регулювання, забезпеченні його цілісності та синхронності у взаємодії всіх блоків [6].

За змістом принципи державного регулювання інвестиційною діяльністю можна розподілити на загальні (організаційні) та спеціальні.

До класичних принципів державного регулювання інвестицій, як правило, належать такі: законності; справедливості; прозорості та доступності; стимулювання діяльності; відповідальності сторін; ефективності тощо. Окрім того, Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» визначено такі принципи державної регуляторної політики [15]: доцільність;

адекватність; ефективність; збалансованість; передбачуваність; прозорість, урахування громадської думки.

Також доцільно окреслити й інші загальні принципи реалізації впливу держави на інвестиційну діяльність, зокрема [11, с. 108] оптимального поєднання адміністративно-правових і економічних важелів (адміністративні методи регулювання повинні гарантувати формування оптимальної відтворювальної структури, а застосування економічних важелів спрямовується на стимулювання ефективного використання ресурсів); принципу поступовості та етапності (доцільність і масштаби державного регулювання при вирішенні національних, регіональ-

Таблиця 1

Систематизація загальних (організаційних) принципів державного інвестиційного регулювання

№ пп	Назва принципу	Характеристика принципу
<i>Основні принципи</i>		
1.	Законності [15]	Реалізація інвестиційних стимулів на законних підставах
2.	Справедливості [15]	Створення справедливого режиму господарської діяльності для усіх суб'єктів тієї ж галузі чи території
3.	Прозорості та доступності [15]	Відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, дій регуляторних органів на всіх етапах їх регуляторної діяльності
4.	Стимулювання діяльності [15]	Заохочення інвестицій у програми (проекти), галузі, території, визначені пріоритетними
5.	Відповідальності сторін [15]	Відповідальності з боку держави та інвесторів за дотримання договірних засад
6.	Ефективності [15]	Досягнення економічного, соціального та інших ефектів
7.	Доцільності [15]	Обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин із метою вирішення існуючої проблеми
8.	Адекватності [15]	Відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив
9.	Збалансованості [15]	Забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави
10.	Передбачуваності [15]	Послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам щодо підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності
11.	Стабільності	Визначає необхідність впливу на економіку з метою вирівнювання підйомів і спадів ділового циклу, стримування безробіття, підтримки економічного зростання
12.	Системності державного впливу [4]	Передбачає комплексний, системний підхід до розв'язання економічних, соціальних, екологічних, зовнішньоекономічних та інших проблем
13.	Оптимального поєднання адміністративно-правових і економічних важелів	Адміністративні методи макроекономічного регулювання повинні гарантувати формування оптимальної відтворювальної структури, а застосування економічних важелів спрямовується на стимулювання ефективного використання ресурсів
14.	Поступовості та етапності	Установлення етапності при переході до нової системи державного регулювання
15.	Забезпечення єдності	Забезпечення єдності стратегічного і поточного державного регулювання
<i>Додаткові принципи (запропоновані автором)</i>		
16.	Стратегічного розвитку	Застосування програмно-цільового методу державного регулювання
17.	Корегування та оперативності	Оперативного внесення змін до засобів впливу відповідно до умов середовища
18.	Комунікативності та взаємодії	Взаємодія органів влади щодо регулювання діяльності ТНК
19.	Наукової обґрунтованості	Наукове обґрунтування методів впливу
20.	Консолідації	Створення єдиного механізму, що регулює діяльність у комплексі, яка в цілому покликана сприяти розвитку ТНК

Джерело: власне розроблення автора

них та галузевих проблем визначаються, виходячи з необхідності обов'язкового врахування економії часу, якнайшвидшого розв'язання нагальних завдань); принципу забезпечення єдності стратегічного і поточного державного регулювання (мета стратегічного регулювання – збереження економічного і соціального курсу держави, який закладається до програми реалізації реформ, національних, цільових, комплексних та інших програм; поточне державне регулювання має на меті забезпечити реалізацію стратегій) (див. таблицю 1).

До запропонованих класичних принципів пропонуємо також долучити принципи стратегічного розвитку; корегування та оперативності; комунікативності та взаємодії; наукової обґрунтованості та консолідації.

Якщо досліджувати спеціальні принципи державного інвестиційного регулювання, тобто такі, що діють в Україні, то такі принципи визначено Концепцією регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.1995

Таблиця 2

Систематизація спеціальних принципів державного інвестиційного регулювання

№ пп	Назва принципу	Характеристика принципу
<i>Основні принципи</i>		
1.	Послідовної децентралізації [16]	Перехід від інвестування лише на підставі рішень уповноважених державних органів, основою якого є державні кошти, до інвестування, в основі якого лежить майно та кошти територіальних громад
2.	Збільшення частки внутрішніх (власних) коштів [16]	Постійний пошук і залучення власних інвестиційних резервів задля подальшого розвитку господарюючих суб'єктів
3.	Перенесення центру ваги на кредитування [16]	Поступовий відхід від використання бюджетних субсидій і субвенцій в управлінні державними інвестиційними проектами
4.	Виділення бюджетних коштів переважно для реалізації державних пріоритетів, програм [16]	Головний напрям державного інвестування – розвиток паливно-енергетичного комплексу і впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій; соціальна сфера, розширення й нарощування обсягів виробництва та ін.
5.	Фінансування об'єктів, будівництво яких знову розпочинається за рахунок бюджетних коштів, як правило, на конкурсній основі [16]	Запровадження конкурентних засад у процесі державного інвестування у будівельну галузь, а також шляхом проведення конкурсу інвестиційних проектів
6.	Надання переваги завершенню раніше розпочатих будов, технічному переоснащенню та реконструкції діючих підприємств [16]	Надання пріоритетів розпочатим інвестиційним проектам
7.	Здійснення відповідними державними органами контролю за цільовим використанням централізованих інвестицій [16]	Закріплення зобов'язань представника інвестора контролювати напрямки руху інвестованих матеріальних і нематеріальних цінностей
8.	Розширення змішаного фінансування інвестиційних проектів [16]	Реалізація інвестиційних проектів, участь у яких як інвестори можуть брати спільно господарюючі суб'єкти різних форм власності
9.	Удосконалення нормативної та правової бази з метою збільшення обсягів залучення інвестицій [16]	Вироблення чіткіших і прозоріших норм, які детально регламентують інвестиційний процес
10.	Запровадження системи страхування інвестицій [16]	Для захисту інвестицій законом передбачено, що вони можуть, а іноді й обов'язково мають бути застраховані
11.	Поляризованого розвитку	Передбачає допомогу з боку центральних органів влади у впливанні інвестицій на місця в регіони, що забезпечує їх розвиток
12.	Оптимального поєднання адміністративно-правових і економічних важелів [4]	Адміністративні методи макроекономічного регулювання повинні гарантувати формування оптимальної відтворювальної структури, а застосування економічних важелів спрямовується на стимулювання ефективного використання ресурсів, виробничої та інвестиційної діяльності, вирішення соціальних проблем
13.	Поступовості та етапності [4]	Під час переходу до нової системи державного регулювання вимагає, щоб командно-адміністративні регулятори замінялись економічними так, як створюються об'єктивні умови у вигляді процесів роздержавлення, приватизації та стабілізації
14.	Забезпечення єдності стратегічного і поточного державного регулювання [4]	Збереження економічного і соціального курсу держави, який закладається до програми реалізації реформ, національних, цільових, комплексних та інших програм
<i>Додаткові принципи (запропоновані автором)</i>		
15.	Конкурентних переваг	Забезпечення конкурентоспроможності економіки
16.	Економічного динамізму	Сприяння розвитку економіки загалом і її окремих об'єктів

Джерело: власне розроблення автора

р. № 384, а саме [16]: принцип послідовної децентралізації інвестиційного процесу, який полягає у поступовому переході від інвестування лише на підставі рішень уповноважених державних органів; збільшення частки внутрішніх (власних) коштів суб'єктів господарювання у фінансуванні інвестиційних проєктів; перенесення центру ваги з безповоротного бюджетного фінансування у виробничій сфері на кредитування; виділення бюджетних коштів переважно для реалізації державних пріоритетів, програм (проєктів), спрямованих на здійснення структурної перебудови економіки за адресним принципом; фінансування об'єктів, будівництво яких знову розпочинається за рахунок бюджетних коштів, як правило, на конкурсній основі; надання переваги завершенню раніше розпочатих будов, технічному переоснащенню та реконструкції діючих підприємств; здійснення відповідними державними органами контролю за цільовим використанням централізованих інвестицій; розширення змішаного фінансування інвестиційних проєктів; удосконалення нормативної та правової бази з метою збільшення обсягів залучення інвестицій; запровадження системи страхування інвестицій.

Систематизацію спеціальних принципів державного інвестиційного регулювання наведено в таблиці 2.

На думку окремих науковців, державне регулювання інвестиційної діяльності має базуватися ще на таких спеціальних принципах, як взаємна відповідальність інвесторів і держави; дотримання основних прав і свобод інвесторів; юридична відповідальність інвесторів за порушення вимог законодавства України або міжнародних договорів; послідовна децентралізація інвестиційного процесу та розширення змішаного фінансування інвестиційних проєктів; залучення іноземних інвестицій переважно для реалізації державних пріоритетних програм (проєктів), спрямованих на здійснення структурної перебудови економіки та надання переваги завершенню раніше розпочатих будівництв, технічне переоснащення та реконструкція діючих підприємств; удосконалення законодавства про інвестиційну діяльність [11, с. 108].

На нашу думку, до загальноприйнятих принципів варто долучити принципи врахування конкурентних переваг та економічного динамізму.

Сьогодні одним із найголовніших принципів державного регулювання інвестиційної діяльності стосовно центра до регіонів є «Принцип поляризованого розвитку». Цей принцип часто розглядають інноваційним підходом, який приходить на зміну політиці вирівнювання рівня регіонального розвитку, що вимагає сфокусувати фінансові, технологічні, адміністративно-управлінські, трудові та інші ресурси у так званих «точках зростання» («полюсах зростання», «локомотивах» регіонального розвитку та ін.)

з метою подальшої інтеграції та поширення інвестиційної активності в інші регіони [8]. Згідно з цим принципом зростання економіки, активність підприємницьких структур, інвестиційна активність у «передових регіонах» відрізняються максимальною інтенсивністю, впливаючи на менш розвинені території. Розвиток «полюсів зростання» – це один із принципів просторового розвитку економіки, якого дотримуються держави, що переживають соціально-економічний підйом [8].

Сьогодні державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється на базі двох основних принципів: прямої участі в інвестиціях; непрямой участі в інвестиціях, тобто створення умов, що стимулюють інвестиційну діяльність у державі [1]. Тобто принципові основи державного регулювання інвестицій визначаються залежно від напрямів державного впливу (рис. 2).

Пряма участь держави в інвестиційній діяльності має здійснюватися за принципом, коли основна частина коштів повинна йти на підтримку фундаментальних програм, що визначають вирішення першочергових завдань стабілізації економіки, впливу на ті сфери і галузі економіки, які не стане фінансувати приватний інвестор. Інвестиційної підтримки держави вимагають також виробництва і підприємства, що реалізують ефективні програми реконструкції на базі прогресивних технологій. Один із сучасних механізмів державного регулювання інвестиційної діяльності в регіоні – перехід від розподілу капітальних вкладень до виконання ролі комерційного інвестора і партнера недержавних інвесторів, що сприятиме мобілізації капіталовкладень і поповненню бюджетних джерел централізованих коштів [1].

Процес інвестування повинен ґрунтуватися на низці принципів, дотримання яких є необхідною передумовою ефективності інвестицій (напрацьовані Л. Гітманом і М. Джонком), а саме [3]: ефективності інвестицій; початкової свободи у виборі об'єктів інвестування; мультиплікатора, що ґрунтується на необхідності обліку міжгалузевих зв'язків; концентрації, що передбачає зосередження інвестицій на одному або невеликій кількості проєктів; поглибленої спеціалізації, яка полягає в тому, що під час вибору інвестиційного проєкту для будь-якого регіону повинна враховуватися спеціалізація регіону; пропорційності; системності, що полягає в здійсненні процесу реалізації інвестиційного проєкту як єдиної системи; збалансованості ризиків; оптимальності, що відображає необхідність вибору з декількох варіантів інвестиційних проєктів найкращого; безперервності і динамічності тощо.

Беручи до уваги особливості інвестування, необхідно виділити ще такі загальносистемні принципи [12]:

1) системність, що полягає у використанні системного аналізу (як основного теоретичного

підґрунтя інвестування), та необхідності врахування всіх факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, які впливають на процес планування інвестиційної діяльності;

2) комплексність, що передбачає доцільність урахування в процесі інвестиційного планування окремих аспектів реалізації проекту (технологічного, організаційного, трудового, фінансового, екологічного, соціального тощо);

3) об'єктивність, що передбачає здійснення планування інвестиційної діяльності з використанням достовірної й актуальної інформації, яка враховує особливості та динаміку зміни внутрішніх і зовнішніх факторів інвестиційного середовища;

4) динамічність, що передбачає врахування мінливості факторів впливу на прийняття інвестиційних рішень у процесі планування інвестиційної діяльності та їх коригування в разі необхідності;

5) досяжність, що передбачає ухвалення рішень у процесі інвестиційного планування з позицій не тільки оптимальності, яка може бути недосяжною або досяжною, а й реальності досягнення. Тому названий принцип має переваги над принципом оптимальності, оскільки від дозволяє забезпечити реалізованість і реальність інвестиційних планових рішень.

Особливої уваги заслуговують принципи відповідального інвестування ООН (UN PRI) –

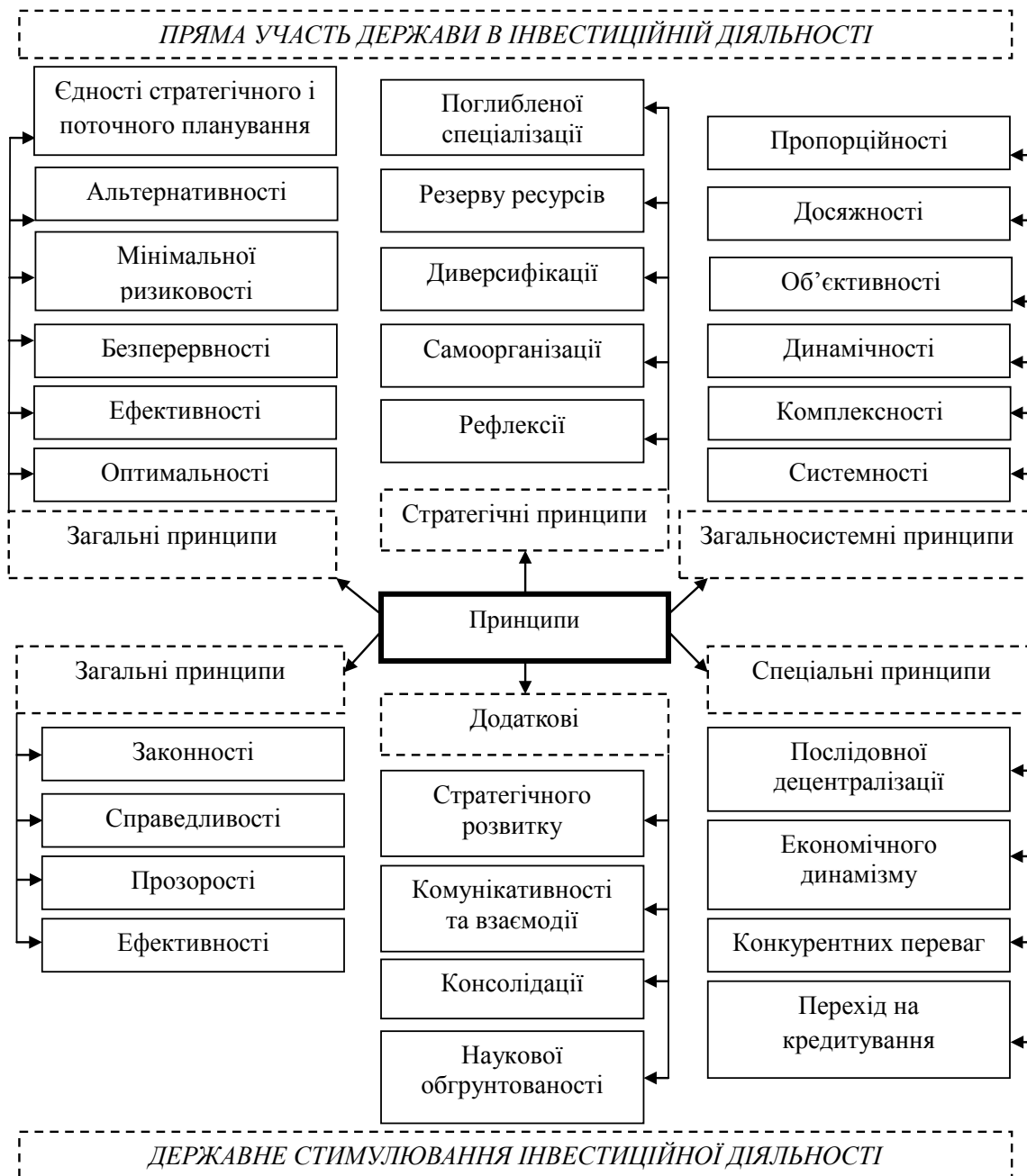

Рис. 2. Принципові основи державного регулювання інвестицій

Джерело: власне розроблення автора

добровільна ініціатива, згідно з якою держава розглядає ESG питання (соціальні, екологічні, управлінські) в межах процесу ухвалення інвестиційних рішень, а саме [14]:

1) облік екологічних і соціальних факторів, а також факторів корпоративного управління в межах інвестиційного аналізу;

2) активна участь в управлінні компанією і включення ESG-аспекти (соціальне, екологічне та корпоративне управління);

3) прагнення до розкриття екологічних, соціальних і управлінських факторів компаніями – об'єктами інвестування.

Сьогодні основними напрямками покращення системи інвестування державою можуть стати такі [5]: врегулювання на рівні закону відносин, пов'язаних із підготовкою і реалізацією національних проектів; прийняття Закону України «Про національні проекти» для врегулювання окремих нагальних проблем, які виникають під час підготовки та реалізації національних проектів (їх складників) у короткостроковій перспективі; оптимізація кількості та підвищення якості реалізації національних проектів; додаткового опрацювання питань щодо удосконалення на законодавчому рівні механізмів бюджетного планування в частині обов'язкового передбачення видатків державного бюджету на відповідний рік та подальші роки на фінансування національних проектів.

Основною метою інвестиційної політики держави є створення сприятливих умов для розвитку інвестиційного процесу. Основними завданнями державної інвестиційної політики є [21]:

- підтримка (стимулювання) окремих галузей економіки;

- забезпечення збалансованого розвитку галузей господарювання та експортного виробництва;

- досягнення конкурентоспроможної вітчизняної продукції;

- реалізація соціальних та екологічних програм (розвиток охорона здоров'я, освіти, ЖКГ, охорона навколишнього середовища);

- регулювання зайнятості населення;

- забезпечення обороноздатності і безпеки держави.

У ракурсі інвестиційної політики держави, на нашу думку, слід застосовувати такі принципи:

1) державна інвестиційна політика повинна забезпечувати єдність інвестиційного простору на всій території;

2) на регіональному рівні доцільно розробити і реалізувати обмежену кількість, але реальних регіональних середньострокових і довгострокових програм у регіональному розрізі;

3) необхідно усунути багатоканальність і часткове дублювання однакових за призначенням потоків державних фінансів;

4) розроблення і застосування єдиних загальнодержавних нормативно-правових основ заставного права, які передбачають страху-

вання інвестицій від некомерційних ризиків майном суб'єктів на їх розсуд;

5) удосконалення законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності;

6) здійснення концентрації інвестиційної політики на стратегічних напрямках інвестиційних програм;

7) організація взаємодії з підприємствами з метою мобілізації в інвестиції їх власних коштів;

8) здійснення постійного моніторингу позитивних і негативних моментів розвитку.

Основними напрямками інвестиційної політики в Україні мають бути: послідовне зниження регуляторного тиску на інвесторів і відсутність диверсифікованих джерел інвестицій, нерівномірність їх розподілу між регіонами; зростання динаміки інвестування не лише в галузі зі швидким обігом капіталу, а й у високотехнологічні або стратегічно важливі для держави сфери; зниження соціального напруження, досягнення остаточного підходу у виділенні коштів на потреби соціальної сфери; створення ефективних форм і механізмів управління інвестиційною діяльністю [10, с. 69].

Висновки. Отже, систематизація принципів державного регулювання інвестиційної діяльності дає змогу виділити комплекс принципів залежно від напрямів державного впливу: створення умов, що стимулюють інвестиційну діяльність у державі та прямої участі в інвестиційній діяльності. Щодо створення умов, то принциповими основами є загальні (законності, справедливості, прозорості, ефективності), спеціальні (послідовної децентралізації, економічного динамізму, конкурентних переваг, переходу до кредитування) та додаткові принципи (стратегічного розвитку, консолідації тощо). Із точки зору принципів основ здійснення інвестування засадничими є загальносистемні, загальні та стратегічні принципи організації інвестування, а також принципи відповідального інвестування ООН. Дотримання вищеперелічених принципів дозволить вивести інвестування в Україні на якісно новий етап розвитку, забезпечить вливання інвестицій в економіку країни, підвищить рівень конкурентоспроможності української економіки на міжнародній арені та покращить добробут населення країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Абрамова С. Основные принципы государственного регулирования инвестиционной деятельности региона. URL: <http://gdzna5.ru/abstracts/yekonomika/0-ncvigr/>.
2. Адміністративне право України. Академічний курс: У 2 т. Т. 1: Загальна частина: підручник / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. Корецького НАН України; ред. В. Авер'янов. Київ, 2004. 584 с.
3. Гитман Л. Основы инвестирования: пер. с англ. / Л. Гитман, М. Джонк. Москва: Дело, 1997. 991 с.
4. Денисенко М. Основы инвестиционной деятельности. URL: <http://readbookz.com/pbooks/book-19/ua/chapter-954/>.

5. Звіт про результати діяльності Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України за I півріччя 2014 року. URL: http://www.ukrproject.gov.ua/sites/default/files/upload/i_pivrichchya_2014_zvit.pdf.
6. Капітанець Ю. Особливості державного регулювання аграрної економіки в умовах ринкових відносин. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2010_4/169.pdf.
7. Кравчун О. Механізми державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Теорія та практика державного управління. 2012. Вип. 3 (38). С. 323–332.
8. Кулешов С. Особенности инновационно-инвестиционного климата регионов России. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-innovatsionno-investitsionnogo-klimata-regionov-rossii-1>.
9. Левченко Н. Принципи державного регулювання розвитку АПК в умовах інтеграції до Європейського простору. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/doc/6/03.pdf>.
10. Малько А. Правовые стимулы и ограничения: двоичность информации как метод анализа. Общественные науки и современность. 1994. № 5. С. 67–76.
11. Медвідь Я. Державне управління інвестиційною діяльністю в Україні. Наукові праці МАУП. 2011. № 1 (28). С. 107–112.
12. Месечка В. Принципи інвестування інноваційних підприємств. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_2_43.
13. Нагребельний В. Державне регулювання. Юридична енциклопедія: енциклопедія: в 6 т. Т. 2: Д-Й. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; ред. Ю. Шемшученко. Київ: Укр. енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1999. С. 118–119.
14. Офіційний сайт Центру розвитку корпоративної соціальної відповідальності. URL: <http://csr-ukraine.org>.
15. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 року №1160-IV [чинний] / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 9. С. 79.
16. Про концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/384-95-%D0%BF>.
17. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України № 5205-VI від 06.09.2012 р. / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 32. С. 410.
18. Про Стратегію економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004–2015 роки. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=493%2F2004>.
19. Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011–2015 роки. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1900-2010-%D1%80>.
20. Словник іншомовних слів: 23 000 слів та термінологічних сполучень [Текст] / уклад. Л. Пустовіт [та ін.]. Київ: [б. в.], 2000. С. 762.
21. Юзвович Л. Государственное регулирование инвестиционной деятельности в России. Фундаментальные исследования. 2008. № 2. С. 134–135.